

YÖNETMELİK

Dicle Üniversitesinden:

DICLE ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM

VE SINAV YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Dicle Üniversitesine bağlı enstitülerdeki lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlarla ilgili esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik; yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarından oluşan lisansüstü eğitim-öğretime ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AKTS: İş yüküne dayalı Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- b) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
- c) Anabilim/Anasanat Dalı (ABD): İlgili enstitü anabilim/anasanat dalını,
- ç) Anabilim/Anasanat Dalı Başkanı (ADB): İlgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanını,
- d) Danışman: Öğrenciye ders ve tez dönemlerinde rehberlik edecek öğretim üyesini/doktora/sanatta yeterlik unvanlı öğretim görevlisini,
- e) Enstitü: Dicle Üniversitesine bağlı enstitüleri,
- f) Enstitü Kurulu (EK): İlgili enstitü kurulunu,
- g) Enstitü Yönetim Kurulu (EYK): İlgili enstitü yönetim kurulunu,

- ğ) GMAT: Uluslararası sınavlardan olan Graduate Management Admission Test,
- h) GRE: Uluslararası sınavlardan olan Graduate Record Examinations,
- ı) KPDS: Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,
- i) Müdür: İlgili enstitü müdürünü,
- j) Öğrenci: Lisansüstü öğrenim için enstitüye kayıtlı öğrenciyi,
- k) Program: Anabilim/anasanat/bilim/sanat dallarında yürütülen yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarını,
- l) Rektör: Dicle Üniversitesi Rektörünü,
- m) Senato: Dicle Üniversitesi Senatosunu,
- n) Tez: Yüksek lisans tezi/sanat eseri, doktora tezi/sanatta yeterlik tezini,
- o) ÜDS: Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavını,
- ö) Üniversite: Dicle Üniversitesini
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Eğitim-Öğretimle İlgili Genel Esaslar

Öğrenci kabulü ve değerlendirme

MADDE 4 – (1) Lisansüstü programlara öğrenci kabulü güz yarıyılında yapılır. Ancak gerek duyulduğunda, EYK'nin teklifi ve Senatonun kararı ile bahar yarıyılında da öğrenci kabul edilebilir. EYK'nin teklifi ve Senatonun onayı ile öğrenci alınması kararlaştırılan lisansüstü programların adları, başvuru koşulları, son başvuru tarihi, istenilen belgeler ve diğer hususlar Rektörlük tarafından ilan edilir.

(2) Lisansüstü programlara öğrenci kabulü aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Yüksek lisans programına kabul edilecek öğrenciler için aranan şartlar şunlardır:

1) Bir lisans diplomasına sahip olmak,

2) (Değişik: RG-20/01/2013-28534) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarlara ait anabilim/anasanat dallarına yapılan başvurular hariç, başvurduğu programın puan türünde ALES'ten en az 60 standart puana ya da ALES eşdeğeri GRE veya GMAT gibi uluslararası sınavlardan bu puana muadil bir puana sahip olmak gerekir. Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde, ALES

puanı istenip istenmeyeceği, istenecekse ALES taban puanının en az kaç olacağı ve yazılı ve/veya sözlü sınav yapılıp yapılmayacağı EYK'nin teklifi üzerine üniversite senatosu tarafından belirlenir.”

3) ÜDS veya KPDS'den en az 45 puan veya Üniversitelerarası Kurulca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil sınavlarının birinden bu puana muadil bir puana sahip olmak. ÜDS veya KPDS veya Üniversitelerarası Kurulca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil sınavlarının birinden bu puana muadil bir puana sahip olmayanlar ile ÜDS veya KPDS veya Üniversitelerarası Kurulca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil sınavlarından birine girmemiş olan adaylar da şartlı olarak programa kabul edilirler, ancak bu durumdaki adayların yabancı dil puanı sıfır kabul edilerek değerlendirme yapılır. Geçerli yabancı dil puanı olmadan kayıt yapan öğrenciler tez aşamasına kadar geçerli yabancı dil belgesini getirmek zorundadırlar. Aksi halde tez aşamasına başlayamazlar.

4) Yabancı diller eğitimi ve edebiyatları anabilim dallarından yüksek lisansa (Türkçe dışındaki tüm dil ve edebiyatlar) başvuracak adaylardan, ayrıca kendi alanlarında ÜDS veya KPDS'den en az 65 puan veya Üniversitelerarası Kurulca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil sınavlarının birinden bu puana muadil bir puan alma şartı aranır. Bu puan baraj olup başarı notu hesaplanmasına dahil değildir. Ayrıca adayların kendi alanları dışında ikinci bir yabancı dilden de bu bendin (3) numaralı alt bendinde belirtilen yabancı dil şartını sağlamaları gerekir. Yabancı diller eğitimi ve edebiyatları anabilim dalları başvurularında mülakat sınavı da yapılabilir.

b) Yüksek lisans programları değerlendirme esasları şunlardır:

1) (Değişik: RG-20/01/2013-28534) Tezli yüksek lisans programına öğrenci kabulünde ALES veya eşdeğeri sınav puanının %70'i, varsa yabancı dil puanının %10'u, lisans mezuniyet notunun %20'si alınarak başarı puanı belirlenir. Eşitlik durumunda ALES puanı yüksek olana, eşitliğin bozulmaması halinde ise mezuniyet notu yüksek olana öncelik verilir. Tezsiz yüksek lisans programına öğrenci kabulünde ise ALES puanı istenilmesi halinde ALES puanının % 50'si, yapılması halinde yazılı ve/veya sözlü sınavının % 30'u, lisans mezuniyet notunun % 20'si, yazılı ve/veya sözlü sınav yapılmaması halinde ALES puanının % 70'i, lisans mezuniyet notunun % 30'u, ALES puanı istenilmemesi halinde ise yazılı ve/veya sözlü sınavın % 80'i ile lisans mezuniyet notunun % 20'si toplanarak Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda, ALES puanı istenilmesi halinde ALES puanı, ALES puanı istenilmemesi halinde ise yapılacak olan yazılı ve/veya sözlü sınav puanı yüksek olana öncelik verilir.

2) Yabancı diller eğitimi ve edebiyatları anabilim dalları başvurularında mülakat sınavı yapılması halinde; ALES puanının %50'si, lisans mezuniyet notunun %10'u, varsa ikinci yabancı dil puanının %10'u ile başvurduğu dilden yapılacak mülakatın %30'u alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda ALES ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

3) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarların anabilim/anasanat dallarına öğrenci kabulünde ALES'e girmiş olma koşulu aranmadığından bu adayların; mülakat/yetenek sınavı/ portfolyo incelemesi sonucunun %70'i, lisans mezuniyet notunun %20'si, varsa yabancı dil puanının %10'u, alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda uygulama sınavı ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

4) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarlar dışındaki güzel sanatlar eğitimi anabilim/anasanat dalları için ALES sözel puanının %50'si, lisans mezuniyet notunun %20'si, varsa yabancı dil puanının %10'u, Mülakat/yetenek sınavı/ portfolyo incelemesi sonucunun %20'si alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda ALES ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

(3) Doktora programına öğrenci kabulü aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Doktora programına başvuracak adaylarda aranan şartlar şunlardır:

1) Bir lisans veya yüksek lisans diplomasına, hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli tıp, diş hekimliği ve veteriner fakülteleri diplomasına, eczacılık ve fen fakültesi mezunlarının Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmak.

2) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarlara ait anabilim/anasanat dallarına yapılan başvurular hariç, adayın başvurduğu programın puan türünde; lisans diplomasıyla başvuranlardan en az 90, yüksek lisans diplomasıyla başvuranlardan, en az 60 ALES standart puanına veya Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen uluslararası sınavlardan birinden bu puana muadil bir puana sahip olması,

3) ÜDS veya KPDS'den en az 55 puan veya Üniversitelerarası Kurulca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil sınavlarının birinden bu puana muadil bir puan almaları gerekir. Yabancı uyruklu öğrencilerin ana dilleri dışında İngilizce, Fransızca veya Almanca'dan ÜDS'ye veya Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir sınava girmiş olmaları gerekir.

4) Yabancı diller eğitimi ve edebiyatları anabilim dallarından başvuracak adaylardan, ayrıca kendi alanlarında ÜDS veya KPDS'den en az 65 puan veya Üniversitelerarası Kurulca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil sınavlarının birinden bu puana muadil bir puan alma şartı aranır. Bu puan baraj olup başarı notu hesaplanmasına dahil değildir. Ayrıca adayların kendi alanları dışında ikinci bir yabancı dilden de bu bendin (3) numaralı alt bendinde belirtilen yabancı dil şartını sağlamaları gerekir. Yabancı diller eğitimi ve edebiyatları anabilim dalları başvurularında mülakat sınavı da yapılabilir.

b) Doktora programları değerlendirme esasları şunlardır:

1) Doktora programına öğrenci kabulünde; ALES puanının %70'i, yabancı dil puanının %10'u, lisans derecesiyle başvuranlardan lisans mezuniyet notunun, yüksek lisans derecesiyle başvuranlardan ise yüksek lisans mezuniyet notunun %20'si alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar, başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda ALES ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

2) Yabancı diller eğitimi ve edebiyatları anabilim dalları başvurularında mülakat sınavı yapılması halinde; ALES puanının %50'si, lisans mezuniyet notunun %10'u, yabancı dil puanının %10'u ile başvurduğu dilden yapılacak mülakatın %30'u alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda ALES ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

3) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarların anabilim/anasanat dallarına öğrenci kabulünde ALES'e girmiş olma koşulu aranmadığından bu adayların mülakat/yetenek sınavı/ portfolyo

incelemesi sonucunun %70'i, lisans derecesiyle başvuranlardan lisans mezuniyet notunun, yüksek lisans derecesiyle başvuranlardan ise yüksek lisans mezuniyet notunun %20'si, yabancı dil puanının %10'u, alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda uygulama sınavı ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

4) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarlar dışındaki güzel sanatlar eğitimi anabilim/anasanat dalları için; ALES sözel puanının %50'si, lisans derecesiyle başvuranlardan lisans mezuniyet notunun, yüksek lisans derecesiyle başvuranlardan ise yüksek lisans mezuniyet notunun %20'si yabancı dil puanının %10'u, Mülakat/yetenek sınavı/portfolyö incelemesi sonucunun %20'si alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda ALES ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

(4) Sanatta yeterlik programına öğrenci kabulü aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Sanatta yeterlik programına başvuracak adaylarda aranan şartlar şunlardır:

1) Bir lisans veya yüksek lisans diplomasına sahip olmak,

2) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarlara ait anabilim/anasanat dallarına yapılan başvurular hariç, adayın başvurduğu programın puan türünde; lisans diplomasıyla başvuranlardan en az 90, yüksek lisans diplomasıyla başvuranlardan en az 60 ALES standart puanına veya Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen uluslararası sınavlardan birinden bu puana muadil bir puana sahip olması,

3) ÜDS veya KPDS'den en az 55 puan veya Üniversitelerarası Kurulca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil sınavlarının birinden bu puana muadil bir puan almaları zorunludur. Yabancı uyruklu öğrencilerin ana dilleri dışında İngilizce, Fransızca veya Almanca'dan ÜDS'ye veya Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir sınava girmiş olmaları gerekir.

b) Sanatta yeterlik programları değerlendirme esasları şunlardır:

1) Sanatta yeterlik programına öğrenci kabulünde; ALES puanının %50'si, yabancı dil puanının %10'u lisans veya yüksek lisans mezuniyet notunun %20'si yetenek sınavı/portfolyö incelemesi sonucunun %20'si alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar, başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda ALES ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

2) Güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuarların anabilim/anasanat dallarına öğrenci kabulünde ALES'e girmiş olma koşulu aranmadığından bu adayların; Mülakat/yetenek sınavı/ portfolyö incelemesi sonucunun %70'i, lisans derecesiyle başvuranlardan lisans mezuniyet notunun, yüksek lisans derecesiyle başvuranlardan yüksek lisans mezuniyet notunun %20'si, yabancı dil puanının %10'u, alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda uygulama sınavı ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

3) Güzel Sanatlar Fakülteleri ile Konservatuarlar dışındaki güzel sanatlar eğitimi anabilim/anasanat dalları için; ALES sözel puanının %50'si, lisans derecesiyle başvuranlardan lisans mezuniyet notunun, yüksek lisans derecesiyle başvuranlardan yüksek lisans mezuniyet notunun %20'si, yabancı dil

puanının %10'u, Mülakat/yetenek sınavı/portfolyö incelemesi sonucunun %20'si alınarak başarı puanı belirlenir. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir. Eşitlik durumunda ALES ve yabancı dil puanı toplamı yüksek olanlara öncelik verilir.

(5) Temel tıp bilimleri doktora programına öğrenci kabulü aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Temel tıp bilimleri doktora programına başvuracak adaylarda aşağıdaki şartlar aranır:

1) Tıp fakültesi lisans diploması, yüksek lisans diploması, diş hekimliği ve veteriner fakülteleri lisans diplomalarından birine sahip olmaları,

2) Tıpta Uzmanlık Sınavında (TUS) temel tıp bilimleri testi-1 bölümünden elde edilen standart puanın 0,7; Klinik Tıp Bilimleri Testinden elde edilen standart puanın 0,3 ile çarpılarak toplanması ile elde edilen Temel Tıp Puanının en az 50 veya ALES'in sayısal kısmından 60 standart puana sahip olmak,

3) ÜDS veya KPDS'den en az 55 puan veya Üniversitelerarası Kurulca eşdeğerliği kabul edilen yabancı dil sınavlarının birinden bu puana muadil bir puan almaları gerekir. Yabancı uyruklu öğrencilerin ana dilleri dışında İngilizce, Fransızca veya Almanca'dan ÜDS'ye veya Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir sınava girmiş olmaları gerekir.

b) Temel tıp bilimleri programları değerlendirme esasları şunlardır:

Temel tıp bilimlerinde doktora programlarına öğrenci kabul puanı ALES veya Temel Tıp Puanının %70'i, yabancı dil puanının %10'u, lisans veya yüksek lisans mezuniyet notunun %20'si toplanarak yapılır. Enstitü tarafından başarı notları belirlenen adaylar, başarı sırasına göre sıralanarak ilan edilir.

(6) Başvuru için istenen belgelerin aslı veya Üniversite tarafından onaylı örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın yazılı beyanına dayanılarak işlem yapılır.

(7) Öğretmen yetiştirme alanlarındaki lisansüstü programlara kabul, değerlendirme ve verilecek diplomalara ilişkin usul ve esaslar ile bu programların asgari müşterek dersleri ve uygulamalarına ilişkin esaslar ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak Yükseköğretim Kurulunca belirlenir.

Bilimsel hazırlık programına öğrenci kabulü

MADDE 5 – (1) Yüksek lisans ve doktora programlarında, nitelikleri aşağıda belirtilen adayların eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir:

a) Lisans derecesini başvurdukları yüksek lisans veya doktora programından farklı alanlarda almış olan adaylar,

b) Lisans derecesini başvurdukları yükseköğretim kurumu dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan yüksek lisans programı adayları,

c) Lisans veya yüksek lisans derecelerini başvurdukları doktora programından farklı alanda almış olan adaylar,

ç) Lisans veya yüksek lisans derecelerini başvurdukları yükseköğretim kurumu dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan doktora adayları,

(2) Bilimsel hazırlık programı toplam 18 krediyi veya 30 AKTS'yi geçemez. Bu programa alınacak öğrenciler, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından adayların lisans ve/veya lisansüstü başarı düzeyleri ile izledikleri lisans ve/veya lisansüstü programların yapısı değerlendirilerek belirlenir.

(3) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen yüksek lisans öğrencisinin ders programı varsa lisans seviyesindeki derslerden, doktora programına başvuran adayların ders programı ise lisans ve/veya yüksek lisans derslerinden oluşur.

(4) Bilimsel hazırlık sınıfında alınması zorunlu dersler, ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez. Ancak, bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile lisansüstü programa yönelik dersler de alabilir.

(5) (Değişik: RG-20/01/2013-28534) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok güz ve bahar yarıyıllarından oluşan bir takvim yılıdır. Bu süre yarıyıl izinleri dışında uzatılmaz. Ancak, bilimsel hazırlık programında alınan derslerin en az % 80'inden başarılı olanlar ikinci yılda lisansüstü derslere başlarlar ve bilimsel hazırlık programında başarısız olanlar alttan alırlar. Bilimsel hazırlık programında geçirilen süre, bu Yönetmelikte belirtilen yüksek lisans veya doktora programı sürelerinin dışındadır.

(6) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen lisansüstü öğrencisinin başvurmuş olduğu programa başlayabilmesi için, bilimsel hazırlık programı derslerinin tümünü en az 100 üzerinden 70 not ortalaması ile tamamlaması gerekir.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 6 – (1) Bir yükseköğretim kurumu mezunu veya son sınıf öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgisini artırmak isteyenler, başvurdukları dönemde açılmış olan lisansüstü derslere ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının onayı ile özel öğrenci olarak kabul edilebilirler. Özel öğrenci statüsünde ders alanlar öğrencilik haklarından yararlanamaz.

(2) Özel öğrenci statüsündeki öğrencilerin başarı durumlarının değerlendirilmesinde diğer lisansüstü öğrencilere uygulanan esaslar göz önüne alınır. Özel statüdeki öğrenciler aldıkları dersleri daha sonraki dönemlerde kredili dersler olarak saydırabilirler.

(3) Özel öğrencilik statüsünde geçirilecek süre iki yarıyıldan fazla olamaz. Özel statüdeki öğrenciler kredi/saat başına, ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenecek katkı payını ödemek zorundadır. Ancak, üniversite öğrencisi olanlar katkı payı ödemez.

(4) Özel öğrencilikte geçen süre lisansüstü eğitime sayılmaz.

Lisansüstü programlara yatay geçiş koşulları

MADDE 7 – (1) Üniversite veya diğer bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programlarında en az bir yarıyılı tamamlamış başarılı öğrenci, süresi içinde istenilen belgelerle başvurmak koşuluyla, ilgili

anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla, Üniversitede yürütülen lisansüstü programlara yatay geçiş yoluyla kabul edilebilir.

(2) Bir öğrencinin yatay geçiş başvurusunun kabul edilebilmesi için; başvuru tarihine kadar kayıtlı bulunduğu derslerden ağırlıklı not ortalamasının yüksek lisans ve doktora için en az 100 üzerinden 70 olması gerekir.

(3) Halen devam etmekte olduğu lisansüstü öğretim programı ile geçmek istediği program arasında dersler bakımından en az %80 oranında eşdeğerlik olması gerekir.

(4) İlgili anabilim/anasanat dalında tez danışmanlığını üstlenebilecek öğretim üyesi veya doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlisi bulunması gerekir.

(5) Hangi anabilim/anasanat dalları arasında yatay geçiş yapılacağı ve yatay geçiş kontenjanları, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığı görüşü alınarak EYK'nin önerisi ve Senato onayı ile yarıyıl başında belirlenir ve ilgili enstitünün internet sayfasında ilan edilir.

(6) Tezsiz yüksek lisans programlarından tezli yüksek lisans programlarına yatay geçiş yapılamaz.

(7) (Değişik: RG-20/01/2013-28534) Yatay geçişler ders veya tez aşamasında yapılabilir. Ancak tez aşamasında yatay geçişi kabul edilen öğrencinin tez süreci Dicle Üniversitesinde yeniden başlatılabilir.”

Yabancı uyruklu adayların lisansüstü programlara kabulü

MADDE 8 – (1) Yabancı uyruklu adayların lisansüstü programlara kabulüne ilişkin usul ve esaslar Senato tarafından belirlenir.

Yurt dışında ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının lisansüstü programlara kabulü

MADDE 9 – (1) Yurt dışında ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının lisansüstü programlara kabulüne ilişkin usul ve esaslar Senato tarafından belirlenir.

Lisansüstü programlara kayıt ve kayıt yenileme

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesine göre başarılı olan ve adları ilgili öğretim programının kontenjanı dikkate alınarak ilgili enstitü müdürlüğünce yapılan ilanın asıl aday listesinde yer alan öğrenci adayları; kendilerinden istenen bilgi ve belgeleri, ilanda belirtilen süre içinde ilgili enstitü müdürlüğüne teslim ederek kesin kayıtlarını yaptırmaları gerekir. Belirtilen süre içinde kaydını yaptırmayanların yerine yedek listedeki öğrenci adaylarının kayıtları, sıra ile enstitünün belirleyeceği takvim çerçevesinde yapılır. Bu takvimde belirtilen tarihe kadar kayıt yaptırmayanlar haklarını kaybetmiş sayılır.

(2) Öğrenci katkı payı ve ikinci öğretim öğrenim ücreti hesaplaması ve tahsili ile ilgili hususlar 2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesi hükümlerine göre yapılır.

(3) Her yarıyılın ilk iki haftası içinde ders değişikliği, ders ekleme ve ders bırakma işlemleri yapılabilir.

Lisansüstü programlarda sınavlar ve değerlendirme

MADDE 11 – (1) Bir lisansüstü dersin yarıyıl kredi değeri, bir yarıyıl devam eden bir dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

(2) (Değişik: RG-20/01/2013-28534) Derslere devam zorunlu olup, bir dersin başarı notu; o derse ait yarıyıl içi sınavları, kısa sınavlar, uygulama, ödev, proje, seminer ve benzeri yarıyıl içi çalışmaları ve yarıyıl sonu sınavı ile belirlenir. Ayrıca, ilgili dönemde kayıt yaptığı dersin yarıyıl sonu sınavına girme hakkı olup da girmeyen veya girdiği halde başarılı olmayan öğrenciler bütünleme sınavına alınırlar. Bütünleme sınav sonucu, yarıyıl sonu sınavı sonucu yerine sayılır.

(3) Öğrencinin ders başarı durumu 100'lük not sistemine göre değerlendirilir.

(4) Bir lisansüstü dersinin başarı notu, ara sınav not ortalamasının %40'ı ile yarıyıl sonu sınav notunun % 60'ının toplamıdır.

(5) Öğrenci, sınav sonucuna, sınav sonucunun enstitü müdürlüğünce ilan edilmesinden itibaren bir hafta içerisinde, enstitü müdürlüğüne yazılı olarak itiraz edebilir. İlgili öğretim üyesi, dersin başarı notuna katkısı bulunan bütün çalışmaları tekrar inceleyerek, itirazı en geç bir hafta içerisinde değerlendirir ve sonucunu enstitü müdürlüğüne yazılı olarak bildirir.

(6) Öğrencinin bir dersten başarılı sayılabilmesi için, yarıyıl sonu başarı notunun 100 üzerinden en az 70 olması gerekir. Öğrencinin lisansüstü dersine ait yarıyıl sonu başarı notu 70'ten aşağı ise, öğrenci o dersten başarısız sayılır. Başarısız olunan ders seçmeli ders ise, öğrencinin istemesi ve danışmanının onayı ile farklı seçmeli bir ders alınabilir.

(7) Tez danışmanı; yüksek lisans ve doktora öğrencileri sayısına bakılmadan her yarıyıl haftalık ders programında yer alan, kapsamı, günü, yeri ve saati belirlenmiş, öğretim üyesinin aktif olarak katıldığı ve öğrencilere alanlarındaki güncel gelişmeleri aktarmak üzere üçer saatlik teorik uzmanlık alan dersi açabilir. Ayrıca bu ders lisansüstü programı tamamlamak için gerekli ders sayısına ilave edilmez. Bu ders, yalnızca eğitim-öğretim döneminde devam eder. Uzmanlık alan dersinin yarıyıl sonunda yapılan sınavları başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Uzmanlık alan dersi; EYK tarafından tez danışmanının atandığı tarihte başlar ve EYK'nin öğrencinin mezuniyetine karar verdiği tarihe kadar devam eder. Her öğrenci, açılan uzmanlık alan dersini almakla yükümlüdür.

(8) Arazi üzerinde yapılması gereken dersler ile sınava girme hakkı, bir arazi çalışmasının sonucuna bağlı olan derslerin sınavları, arazi çalışmasının bitiminde de yapılabilir.

(9) Yarıyıl sonu sınav programları; akademik takvimde belirtilen tarihler arasında anabilim dalı başkanlığı tarafından hazırlanır ve sınav dönemi başlamadan en az onbeş gün önce enstitü tarafından ilan edilir. Sınavlar, programda gösterilen gün, yer ve saatte Üniversite binalarında yapılır. Ancak arazi üzerinde yapılan ders ve uygulamaların sınavları, arazi üzerinde ve Üniversite binaları dışında da yapılabilir. Sınavlar yazılı olarak yapılır. Ancak öğretim üyelerinden gelecek öneri üzerine enstitü yönetim kurulu sınavın sözlü, sözlü ve yazılı veya uygulamalı yapılmasına karar verebilir. Bu husustaki karar, yarıyıl başlamasından itibaren en geç iki hafta içinde ilan edilir. Sınavları, o dersi vermekle görevli öğretim üyesi düzenler ve yönetir. Sorumlu öğretim üyesinin mazereti nedeniyle

sınav günü Üniversitede bulunamaması halinde, sınavı kimin yapacağı anabilim veya ana sanat dalı başkanı tarafından belirlenir ve enstitü müdürlüğüne bildirilir.

(10) Yeterlik, seviye tespit veya ders başarılarını ölçen tüm sınavlar, kağıt ortamında ve eş zamanlı olarak yapılabileceği gibi, alan ve zorluk düzeyine göre tasnif edilerek güvenli biçimde saklanan bir soru bankasından, her bir adaya farklı zamanlarda farklı soru sorulmasına izin verecek şekilde elektronik ortamda da yapılabilir. Sınavlarda sorulacak soruların hazırlanması, soru bankasının oluşturulması ve şifrelenmesi, sınav sorularının kağıt üzerinde veya elektronik ortamda saklanması ile sınav güvenliğinin sağlanmasına ilişkin esaslar Yükseköğretim Kurulu veya Senato tarafından belirlenir.

(11) Seminer dersi, tez çalışması ve bitirme projesi başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tezli Yüksek Lisans

Amaç ve kapsam

MADDE 12 – (1) (Değişik: RG-20/01/2013-28534) Tezli yüksek lisans programının amacı; öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır. Bu program toplam 21 ulusal krediden ve 90 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi adet ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur. Seminer dersi ve tez çalışması kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Öğrenci, derslerini ve seminerini başarıyla tamamladıktan sonra tez çalışmasına başlar.

(2) Yüksek lisans programı müfredatına biri o disiplinin araştırma yöntemlerini, diğeri ise o disiplinin düşünce tarihini (bilim tarihini) içerecek zorunlu iki ders konulur ve bütün öğrenciler bu dersleri almak zorundadırlar.

(3) Öğrencinin alacağı derslerin en çok iki tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca dersler, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir.

Süre

MADDE 13 – (1) Tezli yüksek lisans programını tamamlama süresi asgari üç yarıyıl, azami altı yarıyıldır. İkinci yarıyıl sonunda derslerini ve seminer dersini tamamlayan öğrenci, en erken üçüncü yarıyıl sonunda tez çalışmasını tamamlayıp mezun olabilir. Ancak, azami öğrenim süresi sonunda mezun olamayan yüksek lisans öğrencileri, 2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payını ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilirler. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.

Tez danışmanı atanması

MADDE 14 – (1) Tezli yüksek lisans programında, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığı; ilk yarıyılın başında veya en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar, her öğrenci için bir tez konusu ve öğrencinin talebini de göz önünde bulundurarak bir tez danışmanını ilgili enstitüye önerir. Tez danışmanı önerisi, ilgili enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda ikinci tez danışmanı atanır. Danışmanlığa atanan öğretim üyesi veya doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlisi, danışmanı olduğu öğrencinin raporu ile birlikte tez konusu önerisini ders aşaması bitiminde enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalıyla ilgili enstitüye gönderir.

(2) Tez danışmanı, öğretim üyeleri veya doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlileri arasından seçilir.

(3) Tez danışmanı; öğrencinin öğrenimi süresince alacağı dersleri yönlendirmek, bu derslere devamını ve öğrenim durumunu sürekli izlemek, öğrencinin tez çalışmasını yönetmek ve yönlendirmekle yükümlüdür.

(4) Bir öğrencinin tez danışmanı, ilgili taraflardan birinin gerekçeli önerisi üzerine enstitü yönetim kurulu kararı ile değiştirilebilir.

(5) Enstitü yönetim kurulunun uygun görmesi halinde başka bir üniversiteden ikinci tez danışmanı atanabilir.

Yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 15 – (1) Tezli yüksek lisans programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları Senato tarafından belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Yüksek lisans tez jürisi, tez danışmanının önerisi, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının teklifi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı ve en az biri Üniversite içindeki başka bir anabilim dalından veya başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere üç veya beş kişiden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.

(3) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı dinleyicilere açık olup, öğrenciye yalnız jüri soru sorabilir.

(4) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri tez hakkında salt çoğunlukla "kabul", "red" veya "düzeltme" kararı verir. Bu karar enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Tezi reddedilen veya düzeltme sonrası savunmada tekrar reddedilen öğrenciye yeni bir tez konusu verilir.

Yüksek lisans diploması

MADDE 16 – (1) Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla; yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını ve Yükseköğretim Kurulunun belirlediği formatta dijital ortama kaydedilmiş şeklini ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan yüksek lisans öğrencisine yüksek lisans diploması verilir. Yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur.

(2) Yüksek lisans diploması; Müdür ve Rektör tarafından imzalanır, Üniversitenin soğuk damgası ile mühürlenir veya güvenlik bandrolü yapıştırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 17 – (1) (Değişik: RG-20/01/2013-28534) Tezsiz yüksek lisans programının amacı, öğrenciye mesleki konuda derin bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Tezsiz yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretimde de yürütülebilir. Bu program; toplam 30 ulusal krediden ve her bir yarıyıldan 30 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az on adet ders ile dönem projesinden oluşur. Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Öğrenci, dönem projesinin alındığı yarıyıldan dönem projesine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı rapor vermek zorundadır. İkinci lisansüstü öğretim programlarında sadece tezsiz yüksek lisans eğitimi yürütülebilir. Bu programlarda doktora ve tezli yüksek lisans eğitimi yapılmaz.

(2) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üç tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir.

Tezsiz yüksek lisans süresi

MADDE 18 – (1) Değişik: RG-20/01/2013-28534) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi azami altı yarıyıldır. Ancak, azami öğrenim süresi sonunda mezun olamayan yüksek lisans öğrencileri, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payını veya öğrenim ücretini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilirler. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.

Danışman atanması

MADDE 19 – (1) Tezsiz yüksek lisans programında, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığı, her öğrenci için öğrencinin talebini de göz önünde bulundurarak ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi veya doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlisini en geç birinci yarıyılın başında belirler.

Tezsiz yüksek lisans diploması

MADDE 20 – (1) Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan tezsiz yüksek lisans öğrencisine yüksek lisans diploması verilir. Yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur.

(2) Diploma, Müdür ve Rektör tarafından imzalanır, Üniversitenin soğuk damgası ile mühürlenir veya güvenlik bandrolü yapıştırılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Doktora Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 21 – (1) Doktora programının amacı; öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek, yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin;

- a) Bilime yenilik getirme,
  - b) Yeni bir bilimsel yöntem geliştirme,
  - c) Bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama
- niteliklerinden birini yerine getirmesi gerekir.

(2) (Değişik: RG-20/01/2013-28534) Doktora programı; yüksek lisans derecesi olan öğrenciler için toplam 21 ulusal krediden ve 180 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla en az yedi adet ders, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmasından oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için ise, en az 42 ulusal kredilik ve 240 AKTS'lik on dört adet ders, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmasından oluşur.

(3) Doktora programı müfredatına biri o disiplinin araştırma yöntemlerini, diğeri ise o disiplinin düşünce tarihini (bilim tarihini) içerecek zorunlu iki ders konulur ve bütün öğrenciler bu dersleri almak zorundadırlar.

(4) Doktora programında okutulan dersler, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir.

(5) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(6) Doktora programları yurtiçi ve yurtdışı entegre doktora programları şeklinde de düzenlenebilir. Bu programların uygulama usul ve esasları, ilgili enstitülerin teklifi, öğretim üyesi ve araştırmacı yetiştirme kurulunun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulunca belirlenir.

(7) İkinci tez danışmanı ve tez izleme komitesi üyelerinin yurt dışındaki kişilerden olması halinde doktora öğrencileri, tezlerini Türkçe ile birlikte İngilizce, Almanca ve Fransızca dillerinden birinden de yazabilir ve savunabilir.

Süre

MADDE 22 – (1) Doktora programını tamamlama süresi; yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için asgari altı yarıyıl, azami on iki yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için ise asgari sekiz yarıyıl, azami on dört yarıyıldır. Ancak, azami öğrenim süresi sonunda mezun olamayan doktora öğrencileri, 2547 sayılı Kanununun 46 ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payını ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilirler. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.

Tez danışmanı atanması

MADDE 23 – (1) Enstitü anabilim dalı başkanlığı, her öğrenci için tez danışmanını ve danışmanının belirleyeceği tez konusunu ilgili enstitüye önerir. Tez danışmanının önerisi, enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir. Doktora öğrencisi; çalışmak istediği doktora tez konusu ve tez danışmanını bir dilekçe ile anabilim dalı başkanlıklarına bildirir. Anabilim dalı kurulunca önerilen tez danışmanı enstitü yönetim kurulu kararı ile atanır. Tez danışmanının en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar atanması gerekir.

(2) Tez danışmanı öğretim üyeleri arasından seçilir. İkinci tez danışmanının doktora/ sanatta yeterlik derecesine sahip olması gerekir.

(3) Tez danışmanı; öğrencinin öğrenimi süresince alacağı dersleri yönlendirmek, bu derslere devamını ve öğrenim durumunu sürekli izlemek, öğrencinin tez çalışmasını yönetmek ve yönlendirmekle yükümlüdür.

(4) Tez danışmanı değişikliği; öğrencinin yazılı müracaatı ve tez danışmanı öğretim üyesinin ve ilgili anabilim dalının görüşü alınarak enstitü yönetim kurulu kararı ile yapılır.

Yeterlik sınavı

MADDE 24 – (1) Yeterlik sınavının amacı, öğrencinin temel konular ve doktora çalışmasıyla ilgili konularda derinliğine bilgi sahibi olup olmadığının sınanmasıdır.

(2) Öğrencinin yeterlik sınavları, Nisan ve Kasım aylarında olmak üzere yılda iki kez yapılır. Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

(3) Yeterlik sınavları, enstitü anabilim dalı başkanlığı tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan ve sürekli görev yapan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite; farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurabilir.

(4) Doktora yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Doktora yeterlik komitesi, sınav jüri önerileri ve öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci, bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır.

(6) Doktora yeterlik komitesi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, bu Yönetmeliğin 22 nci maddesinde öngörülen sürelerden sonra da fazladan ders/dersler almasını isteyebilir.

(7) Lisans derecesi ile kabul edilmiş ve en az sekiz dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci isterse yüksek lisans programına geçebilir. Yüksek lisans programına geçiş; öğrencinin dilekçesi, danışmanının görüşü, anabilim dalı kurulunun oluru ve enstitü yönetim kurulu kararı ile gerçekleşir.

Tez izleme komitesi

MADDE 25 – (1) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden/doktoralı öğretim görevlisinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka ilgili enstitü anabilim dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması

MADDE 26 – (1) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci; en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Savunma talebi; öğrenci tarafından bir dilekçeyle ilgili enstitü müdürlüğüne bildirilir. İlgili enstitü müdürlüğü, sözlü savunma tarihini anabilim dalı başkanlığına bildirir.

(2) Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine ve enstitü müdürlüğüne verir.

(3) Tez önerisi savunma sınavı, yer ve saat ilan edilmek üzere sınav tarihinden yedi gün önce öğrenci danışmanı tarafından enstitüye yazılı olarak bildirilir.

(4) Enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilmiş bir mazereti bulunmadan komiteye süresi içinde rapor sunmayan veya ilan edilen gün ve saatte sınava girmeyen öğrencinin tez önerisi reddedilmiş sayılır ve süreç yeniden başlatılır.

(5) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, danışman tarafından tez önerisi savunmasını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanak ve tez önerisi raporu ile birlikte bildirilir.

(6) Tez önerisinin kabul edilmesi durumunda tez konusu enstitü yönetim kurulu kararı ile onaylanır.

(7) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer kere olmak üzere yılda iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce tez izleme komitesi üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir yıl sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirlenir ve enstitü yönetim kurulu kararı ile onaylanır. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından “başarılı” veya “başarısız” olarak belirlenir. Başarısız olan öğrenci ile ilgili tez izleme komitesi toplanmaya devam eder.

(8) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda, yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen bir öğrenci en geç üç ay içinde; danışman ve tez konusunu değiştiren bir öğrenci ise, en geç altı ay içinde tekrar tez önerisi savunma sınavına girebilir. Tez önerisi savunması, bu savunma sonunda da reddedilen öğrencinin tez süreci, yeni bir tez danışmanı atanarak yeniden başlatılır.

Doktora tezinin sonuçlandırılması

MADDE 27 – (1) Doktora programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları Senato tarafından belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Doktora tez jürisi, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az biri başka bir yükseköğretim kurumunun öğretim üyesi olmak üzere beş kişiden oluşur.

(3) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavının yeri ve zamanı enstitü tarafından ilan edilir. Sınav dinleyicilere açık olup, öğrenciye yalnız jüri üyeleri soru sorabilir.

(4) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri tez hakkında salt çoğunlukla “kabul”, “red” veya “düzeltme” kararı verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Tezi reddedilen veya düzeltme sonrası savunmada reddedilen öğrenciye yeni bir tez konusu verilir.

(5) Doktora yeterliği aldıktan sonra azami öğrenim süresi sonrasında eğitime üç yıldan fazla ara veren öğrencilerin durumu, ilgili anabilim dalının önerisi üzerine enstitü yönetim kurulunca kararlaştırılır.

Doktora diploması

MADDE 28 – (1) Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla doktora tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan

öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. Doktora diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur.

(2) Diploma, enstitü müdürü ve Rektör tarafından imzalanır. Üniversitenin soğuk damgası ile mühürlenir veya güvenlik bandrolü yapıştırılır.

ALTINCI BÖLÜM

Sanatta Yeterlik Çalışması

Amaç ve kapsam

MADDE 29 – (1) Sanatta yeterlik çalışması; özgün bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve öğrencinin kendi disiplini içerisindeki temel konularda yeterlik sahibi olmasını amaçlayan bir yükseköğretim programıdır. Hangi dallarda sanatta yeterlik programı açılacağı Yükseköğretim Kurulunca belirlenir.

(2) Sanatta yeterlik programı; yüksek lisans derecesi olan öğrenciler için toplam 21 ulusal krediden ve 180 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla en az sekiz adet ders ve uygulamalar ile tez, sergi, proje, resital, konser ve temsil gibi çalışmalardan oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için ise, en az 42 ulusal kredilik ve 240 AKTS'lik on altı adet ders ve uygulamalar ile tez, sergi, proje, resital, konser ve temsil gibi çalışmalardan oluşur.

(3) Lisansüstü dersler, ilgili enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir.

(4) Sanatta yeterlik programı öğrencileri; danışmanın önerisiyle, lisans dersleri de alabilir. Lisans dersleri ders yüküne ve sanatta yeterlik kredisine sayılmaz.

(5) Sanatta yeterlik programları; yurt içi ve yurt dışı ortak programlar şeklinde de düzenlenebilir. Bu programların uygulama usul ve esasları; Senatonun teklifi, öğretim üyesi ve araştırmacı yetiştirme kurulunun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulunca belirlenir.

(6) İkinci tez danışmanı ve tez izleme komitesi üyelerinin yurt dışındaki kişilerden olması halinde sanatta yeterlik öğrencileri, tezlerini Türkçe ile birlikte İngilizce, Almanca ve Fransızca dillerinden birinden de yazabilir ve savunabilir.

Süre

MADDE 30 – (1) Sanatta yeterlik programını tamamlama süresi; yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için asgari altı yarıyıl, azami on iki yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için ise asgari sekiz yarıyıl, azami on dört yarıyıldır. Ancak, azami öğrenim süresi sonunda mezun olamayan sanatta yeterlik öğrencileri, 2547 sayılı Kanununun 46 ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payını ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilirler. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.

Danışman atanması

MADDE 31 – (1) Enstitü anasanat dalı başkanlığı; ilk yarıyılın başında, her öğrenci için ders ve uygulama seçimi ile tez, sergi veya proje yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesini ilgili enstitüye önerir. Danışman önerisi, enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Danışmanın öğrencinin programı içinde ne zaman atanacağı ilgili enstitü tarafından kabul edilen esaslarda belirtilir. Ancak danışmanın, en geç dördüncü yarıyıl sonuna kadar atanması zorunludur.

(2) Danışman, öğretim üyeleri veya doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlileri arasından seçilir.

(3) Tez danışmanı, öğrencinin öğrenimi süresince alacağı dersleri yönlendirmek, bu derslere devamını ve öğrenim durumunu sürekli izlemek, öğrencinin tez çalışmasını yönetmek ve yönlendirmekle yükümlüdür.

(4) Tez danışmanı değişikliği; öğrencinin yazılı müracaatı ve tez danışmanı öğretim üyesinin ve anasanat dalı kurulunun görüşü alınarak enstitü yönetim kurulu kararı ile yapılır.

Sanatta yeterlik çalışmasının sonuçlanması

MADDE 32 – (1) Tez hazırlayan bir öğrenci elde ettiği sonuçları, sergi veya proje hazırlayan bir öğrenci ise çalışmasını açıklayan ve belgeleyen bir metni Senato tarafından belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve ayrıca tezini, sergi veya projesini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Jüri, ilgili enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin danışmanı ve en az ikisi başka yükseköğretim kurumlarının öğretim üyelerinden olmak üzere beş kişiden oluşur.

(3) Jüri üyeleri, söz konusu tezin veya metnin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi sınava alır. Sınav, sanatta yeterlik çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı dinleyicilere açık olup, öğrenciye yalnız jüri üyeleri soru sorabilir.

(4) Sınavın tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez, sergi, proje, resital, konser, temsil hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar, enstitü anasanat dalı başkanlığınca sınavı izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Sanatta yeterlik çalışması hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini, sergisini veya projesini aynı jüri önünde yeniden savunur. Sanatta yeterlik çalışması reddedilen veya düzeltme sonrası savunmada reddedilen öğrenciye yeni bir çalışma konusu verilir.

Tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi

MADDE 33 – (1) Sanatta yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için ilgili enstitü anasanat dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile bir ay içinde bir tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka ilgili enstitü anasanat dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.

(3) Tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, ilgili enstitü anasanat dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi savunması

MADDE 34 – (1) Sanatta yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci; en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisini tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Savunma talebi, öğrenci tarafından bir dilekçeyle ilgili enstitü müdürlüğüne bildirilir ve sözlü savunma tarihi enstitü müdürlüğüne ilan edilir.

(2) Öğrenci, tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az onbeş gün önce komite üyelerine ve enstitü müdürlüğüne verir. Enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilmiş bir mazereti bulunmadan komiteye süresi içinde rapor sunmayan veya ilan edilen gün ve saatte sınava girmeyen öğrencinin tez önerisi reddedilmiş sayılır ve süreç yeniden başlatılır. Savunma sınavı dinleyicilere açıktır. Ancak, sadece tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi üyeleri soru sorabilir. Tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi savunmasının tamamlanmasından sonra, tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi dinleyicilere kapalı olarak, tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi hakkında kararını verir.

(3) Tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisinin kabul veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü anasanat dalı başkanlığınca tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi savunmasını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(4) Tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen bir öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren bir öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi savunmasına alınır. Tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin tez ve sanatta yeterlik çalışması süreci yeni bir danışman atanarak yeniden başlatılır.

(5) Tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi kabul edilen, ancak tez hazırlama süresi içerisinde tez konusunu değiştirmek isteyen bir öğrenci; danışmanın da gerekçeli raporu ile en geç üç ay içinde yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan yeni tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisini tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci yeni tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi ile ilgili raporu sözlü savunmadan en az onbeş gün önce komite üyelerine ve enstitü müdürlüğüne verir. Tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi, öğrencinin sunduğu yeni tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisini kabul veya reddedeceğine salt çoğunlukla karar verir. Bu yeni tez önerisinin reddedilmesi durumunda tez önerisi süreci yeniden başlatılır. Bu karar, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca yeni tez önerisi savunmasını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(6) Tez ve sanatta yeterlik çalışması önerisi kabul edilen öğrenci için, tez ve sanatta yeterlik çalışması izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer kere olmak üzere yılda iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine ve enstitü müdürlüğüne yazılı bir rapor sunar. Bu raporda; öğrencinin o ana kadar tez ve sanatta yeterlik çalışması konusu ile ilgili yaptığı çalışmalar, ulusal ve uluslararası yayınların listesi ve bir yıl sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez ve sanatta yeterlik çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenerek sonuç bir tutanakla enstitü müdürlüğüne bildirilir.

Sanatta yeterlik diploması

MADDE 35 – (1) Tez ve sanatta yeterlik çalışması sınavında başarılı olan ve diğer koşulları da sağlayan öğrenci, ilgili enstitünün lisansüstü tez yazım esaslarına göre hazırlanmış sanatta yeterlik tezini/metnini tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde tez danışmanının kabul yazısıyla birlikte ilgili enstitüye teslim eder. Bir ay içinde tezini teslim etmeyen öğrenci, geçerli mazeretini bildiren bir dilekçeyle enstitü müdürlüğüne başvurarak en çok bir aylık ek süre talep edebilir. Ek süre sonunda da tezini teslim etmeyen öğrencinin tez süreci yeniden başlatılabilir. Diplomaya hak kazanılan tarih, sanatta yeterliğin ilgili enstitü yönetim kurulunda kabul edildiği tarihtir. Sanatta yeterlik diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim/anasanat dalının özelliğine göre alanı belirleyen bir diploma verilir.

(2) Diploma, enstitü müdürü ve Rektör tarafından imzalanır, Üniversitenin soğuk damgası ile mühürlenir veya güvenlik bandrolü yapıştırılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Uzaktan eğitim

MADDE 36 – (1) Yükseköğretim Kurulu kararı üzerine Üniversitede; öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir. Uzaktan öğretim programlarının açılabilmesi için alanlar, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavlarının yapılma şekli, yükseköğretim kurumları arasında bu amaçla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

Mazeret, sağlık raporu ve öğrenime ara verme

MADDE 37 – (1) Öğrencilerin, kendisinin veya çocuğunun evlenmesi, annesinin, babasının, eşinin, çocuğunun veya kardeşinin ölümü veya doğal afet ve benzeri durumlarda, mazeretlerini olayın meydana geldiği tarihten itibaren en geç on gün içinde enstitüye yazılı olarak bildirmeleri ve belgelendirmeleri halinde, enstitü yönetim kurulu en çok beş gün mazeret izni verebilir. Süresinde ve usulüne uygun olarak beyan edilmeyen mazeretler kabul edilmez.

(2) Herhangi bir sağlık kurumundan alınan sağlık raporlarının enstitü yönetim kurulunda görüşülerek kabul edilmesi gerekir. Bir yarıyıl içinde alınan raporların süresi on günü geçemez.

(3) Öğrenciler, raporlu olmaları halinde, raporun bitiş tarihinden itibaren en geç on gün içinde raporlarını bir dilekçe ekinde enstitüye bildirmek zorundadır. Süresinde ve usulüne uygun olarak beyan edilmeyen sağlık raporları kabul edilmez.

(4) Mazeretlerini belgelendirmek ve yazılı olarak başvurmak koşuluyla, aşağıdaki sebeplerden dolayı enstitü yönetim kurulu kararı ile;

a) Üniversite hastanelerinden veya diğer sağlık kuruluşlarından alınan ve öğretim dönemini kapsayan en az iki aylık sağlık raporu olan öğrencilere en çok iki yarıyla kadar,

b) Aynı zamanda resmi bir kurumda çalışan öğrencilerden; eğitim, öğretim, araştırma, görevlendirme, hastalık, refakat ve benzeri nedenlerle yurt dışına çıkmak durumunda olan öğrencilere en çok iki yarıyla kadar,

c) Derslerini başarıyla tamamlamış olmaları koşuluyla öğrenim süresi içinde askere giden öğrencilere, askerlik süresi kadar

izin verilebilir. Ancak, başvuru tarihi itibarıyla, çeşitli nedenlerle öğrenimini tamamlayamayacağı belirlenen öğrenciler bu haktan yararlanamaz.

(5) Mazereti ya da raporları enstitü yönetim kurulunca kabul edilmiş olan veya öğrenimine ara verilen öğrenciler, raporlu ya da mazeretli veya öğrenimine ara verilen süre içinde derslere veya ders sınavlarına ya da tez savunma sınavlarına giremezler. Bu süre içinde girilen dersler ve ders sınavları ile yapılan tez savunma sınavları geçersiz sayılır.

(6) Verilen izin süresi içinde, öğrencilerden gelecek geçerli taleplere uygun olarak, verilen iznin kalan kısmı iptal edilebilir. Ancak, izin nedeninin geçerli olmadığı belirlenmesi halinde, enstitü müdürlüğü verilen izni iptal eder ve o tarihe kadar izinde geçen süre program süresine eklenir.

(7) Öğrenimine ara verilen öğrenciler; öğrenime ara verme nedeni ortadan kalktıktan sonra, on gün içinde öğrenime ara verme durumunu kanıtlayan rapor, pasaport kayıtları, dil eğitim belge ya da sertifika, diploma, görevlendirme belgeleri, terhis belgesi ve benzeri belgelerle birlikte, öğrenimlerine kaldığı yerden devam etmek üzere, enstitüye yazılı olarak başvururlar. Başvurunun süresi içinde yapılmaması ya da belgelerin enstitü yönetim kurulunca yeterli görülmemesi durumunda öğrenime ara verme süresi iptal edilir. Verilen süre öğrenim süresinden sayılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 38 – (1) 29/4/2009 tarihli ve 27214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dicle Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 2/6/2007 tarihinden önce lisansüstü eğitim ve öğretime başlamış olup, doktora ve sanatta yeterlik sınavlarına girebilmek için gereken yabancı dil sınavlarını vermemiş olanlar hakkında 1/7/1996 tarihli 22683 sayılı Resmî Gazete’de Yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 39 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer

Yürütme

MADDE 40 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Dicle Üniversitesi Rektörü yürütür.